TSF 70

การประชุมวิชาการเครือข่ายวิศวกรรมเครื่องกลแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 25 19-21 ตุลาคม 2554 จังหวัดกระบี่

ลักษณะเฉพาะการเดือดแบบพูลของของไหลนาโนชนิดอลูมิน่าร์ผสมกับน้ำ บนผิวให้ความร้อนทรงกระบอกที่วางในแนวนอน Pool Boiling Characteristics of Al₂O₃-Water Nanofluids on a Horizontal Cylindrical Heating Surface

ทแกล้ว เยี่ยมสวัสดิ์¹, วีระพันธ์ ด้วงทองสุข^{•2} สมชาย วงศ์วิเศษ¹

¹ ห้องปฏิบัติการวิจัย FUTURE Lab. ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กรุงเทพฯ 10140 ² สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ กรุงเทพฯ 10160 *ผู้ติดต่อ: wdaungthongsuk@yahoo.com, โทรศัพท์ +662-807-4500 ต่อ 301, โทรสาร +662-807-4529

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลองในการหาลักษณะเฉพาะของเนื่องจากการเดือดแบบพูล (Pool boiling) ของของไหลนาโนชนิดที่ใส่อนุภาคของอลูมิน่าร์ลงไปในน้ำ (Al₂O₃-water nanofluid) บนพื้นผิวให้ ดวามร้อน (Boiling test section) แบบทรงกระบอกที่วางอยู่ในแนวนอน ของไหลนาโนที่ใช้ในการศึกษานี้มี ดวามเข้มข้นอยู่ระหว่าง 0.00005 ถึง 0.03 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร และพื้นผิวให้ความร้อนที่ใช้ทำมาจาก ทองแดงมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางเท่ากับ 2.85 เซนติเมตร ยาว 9 เซนติเมตร และมีความขรุขระบนพื้นผิว เท่ากับ 3.14 ไมโครเมตร สำหรับวัตถุประสงค์หลักของงานวิจัยนี้คือศึกษาผลของความเข้มข้นของของไหลนา โนและความดัน ที่มีต่อค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนและฟลักซ์ความร้อน โดยทำการเปรียบเทียบกับผล การทดลองของน้ำ ซึ่งความดันที่ใช้ในการศึกษา คือ ที่ 1 และ 2 บรรยากาศ ตามลำดับ

ในส่วนของการสอบเทียบอุปกรณ์การทดลองที่สร้างขึ้นนั้น จะนำผลที่ได้จากข้อมูลการทดลองของน้ำ มาเปรียบเทียบกับสมการการเดือดแบบพูลของ Rohsenow ซึ่งจากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าค่าที่ได้จาก การทดลองนั้นให้ค่าที่สอดคล้องกับการทำนายโดยใช้สมการของ Rohsenow นอกจากนั้นจากผลการทดลอง พบว่าค่าสมัประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนและฟลักซ์ความร้อนของของไหลนาโนชนิดอลูมิน่าร์ผสมกับน้ำ มีค่าที่ น้อยกว่าน้ำปกติ มีค่าแปรผันตามความดัน และแปรผกผันกับความเข้มข้นของของไหลนาโน **คำสำคัญ:** การเดือดแบบพูล, ของไหลนาโน, สัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อน, ความเข้มข้นของอนุภาค

Abstract

This research presents an experimental investigation on the pool boiling characteristics of Al_2O_3 -water nanofluids on a horizontal cylindrical heating surface. Al_2O_3 -water nanofluids with particles concentrations of 0.00005 and 0.03 vol.% are used as working. Boiling heating surface made from

copper with diameter of 2.85 cm, 9 cm length and surface roughness of 3.14 μ m is used as the test section. The effects of particle concentration and saturation pressure on the heat transfer coefficient and heat flux are investigated and then compared with the data for pure water. The saturation pressures used in this study are 1 and 2 atm, respectively.

In order to validate the accuracy of the experimental system, the well-known Rohsenow equation is used to compare with the measured data for pure water. The results show good agreement between the experimental results and the calculated values for pure water. Moreover, the experimental results show that the heat transfer coefficient and heat flux of nanofluids is lower than that of the pure water. Similarly, the heat transfer coefficient and heat flux increase with an increasing in the saturation pressure and decrease with increasing the particle concentrations.

Keywords: pool boiling, nanofluid, heat transfer coefficient, particle concentration

1. บทนำ

เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนเป็นอุปกรณ์ทาง พลังงานชิ้นหนึ่งที่สำคัญ พบได้ทั่วไปใน ภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น หม้อไอน้ำ, ระบบระบาย ความร้อนในเครื่องจักรกลหรืออุปกรณ์อิเล็คทรอนิคส์, ระบบทำความเย็นหรือระบบปรับอากาศ เป็นต้น นอกจากนั้น ปัจจุบันโลกกำลังประสบปัญหาทางด้าน พลังงาน ดังนั้นแนวทางการวิจัย, ออกแบบและ พัฒนาอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้พลังงานให้มี ประสิทธิภาพสูงขึ้น จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่ได้รับความ สนใจ ซึ่งก็รวมถึงเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนด้วย โดยของไหลทำงานที่ใช้กับเครื่องแลกเปลี่ยนความ ร้อน จะมีทั้งที่มีการเปลี่ยนสถานะ (ระหว่างของเหลว กับไอ) และไม่มีการเปลี่ยนสถานะ อย่างไรก็ตาม การแลกเปลี่ยนความร้อนในกรณีที่มีการเปลี่ยน สถานะ จะให้ค่าการถ่ายเทความร้อนที่ดีกว่าเมื่อเทียบ กรณีที่ไม่มีการเปลี่ยนสถานะ โดยที่กลไกการถ่ายเท ความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูล (Pool boiling heat transfer) ถือเป็นกลไกการถ่ายเทความร้อนแบบ หนึ่งที่เกิดขึ้นในเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อน ดังนั้น การพัฒนาเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนเนื่องจากการ เดือดแบบพูล นั้นสามารถพัฒนาได้ในสองส่วน ด้วยกัน คือ 1) พัฒนาในส่วนของพื้นผิวให้ความร้อน

และ 2) พัฒนาในส่วนของสารทำงานที่ใช้ภายในระบบ ซึ่งในส่วนของการพัฒนาสารทำงาน ที่ใช้ในเครื่อง แลกเปลี่ยนความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูล ได้มี การพัฒนาในหลายๆ วิธีด้วยกัน อย่างไรก็ตามใน ปัจจุบันวิธีหนึ่งที่ได้รับความสนใจอย่างมาก คือ การใส่ อนุภาคของแข็งที่มีค่าการนำความร้อนสูงลงไปในของ ใหลฐาน (Base fluids) เพื่อเพิ่มค่าการนำความร้อน ให้แก่ของไหลทำงาน โดยที่ Choi [1] ได้ให้คำนิยาม ของการใส่อนุภาคของแข็งที่มีขนาดเล็กกว่า 100 นา โนเมตร ลงไปในของไหลฐานนี้ว่า "ของไหลนาโน" ซึ่งกรณีการใช้ของไหลนาโนนี้กับการ (Nanofluid) ถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการพาแบบบังคับนั้น นักวิจัยหลาย ๆ ท่าน รายงานว่า สามารถเพิ่มค่า สัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนได้ ระหว่าง 7 ถึง 40 เปอร์เซ็นต์ โดยประมาณ [2-9] ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผล ที่ว่าของใหลนาโน มีค่าการนำความร้อนที่สูงกว่าของ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ใช้ของไหลนาโน ไหลฐาน กับการถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูล ้นั้นพบว่ายังมีไม่มากนัก และยังให้ผลที่ขัดแย้งกันอยู่ ซึ่งเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของ บ้าง การเดือดแบบพูลของของไหลนาโน ในช่วงทศวรรษที่ ้ผ่านมา นั้นสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

Das และคณะ [10] ศึกษาลักษณะเฉพาะของ การถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูลของ ของไหลนาโน โดยใช้อนุภาคของอลูมิเนียมออกไซด์ ขนาดประมาณ 58.4 นาโนเมตรใส่ลงไปในน้ำ(Al₂O₃water nanofluid) ที่ความเข้มข้นระหว่าง 0.1 ถึง 4 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก โดยพื้นผิวให้ความร้อนมี ลักษณะเป็นท่อวางในแนวนอน (Horizontal tube) มี ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเท่ากับ 4, 6.5 และ 20 มิลลิเมตร ค่าความขรุขระของพื้นผิวให้ความร้อนอยู่ ระหว่าง 0.37 ถึง 0.45 ไมโครเมตร จากผลการ ทดลองพบว่าว่าเมื่อค่าความขรุขระของพื้นผิวให้ความ ้ร้อนมากขึ้นทำให้สมรรถนะการถ่ายเทความร้อน เนื่องจากการเดือดแบบพูลดีขึ้น แต่เมื่อเพิ่มความ เข้มข้นของของไหลนาโนพบว่าทำให้ลักษณะเฉพาะ ของการถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูล นั้นลดลง

You และคณะ [11] ศึกษาการเพิ่มขึ้นของ ค่าฟลักซ์ความร้อนวิกฤตที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเดือด แบบพูล ของของไหลนาโนชนิดที่ใส่อนุภาคของ อลูมิเนียมออกไซด์ลงในน้ำ โดยมีความเข้มขัน ระหว่าง 0.001 ถึง 0.05 กรัมต่อลิตร พื้นผิวให้ความ ร้อนทำมาจากทองแดง ซึ่งมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยม จัตุรัสขนาด 10×10 ตารางมิลลิเมตร วางในแนวนอน และวัดค่าความต้านทานได้เท่ากับ 25 โอมห์ ใน ระหว่างทำการทดลองจะรักษาความดันและอุณหภูมิ ไว้ที่ 2.89 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว และ 60 องศาเซลเซียส ตามลำดับ จากผลการทดลองพบว่าค่าฟลักซ์ความ ร้อนวิกฤตของของไหลนาโนนั้นสูงกว่าน้ำ และมีค่า เพิ่มขึ้นตามความเข้มข้นของของไหลนาโน โดยที่เมื่อ ความเข้มข้นเท่ากับ 0.05 กรัมต่อลิตร ค่าฟลักซ์ ความร้อนวิกฤตจะเพิ่มขึ้นถึง 200 เปอร์เซ็นต์

Li และคณะ [12] ศึกษาลักษณะเฉพาะของ การถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูล ของ ของไหลนาโน ชนิดที่ใส่ซิลิกอนไดออกไซด์ขนาด 25 นาโนเมตรลงในน้ำ (SiO₂-water nanofluid) โดย ความเข้มขันเท่ากับ 0.05 ถึง 0.5 เปอร์เซ็นต์โดย น้ำหนัก สำหรับพื้นผิวให้ความร้อนทำจากลวด แพลตดินั่ม (Pt wire) ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.1 มิลลิเมตร และทำการทดลองภายใต้การเดือดแบบ เย็นเยือก (Subcooled boiling) ที่ความดันบรรยากาศ จากผลการทดลองพบว่าที่สมรรถนะการถ่ายเทความ ร้อนนั้นเพิ่มขึ้นตามความเข้มข้นของของไหลนาโน และมีค่าสูงกว่าน้ำ

Vassalloและคณะ [13]ศึกษาลักษณะเฉพาะของการถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูลของของไหลนาโน ชนิดที่ใส่อนุภาคซิลิกอนไดออกไซด์ขนาด 15 และ 50 นาโนเมตร และ3 ไมโครเมตร ลงในน้ำ โดยมีความเข้มขันเท่ากับ 0.5ถึง 9 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร สำหรับพื้นผิวให้ความร้อนทำจากลวดนิกเกิลโครเมียม(NiCr wire)ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.4มิลลิเมตรยาวประมาณ 75มิลลิเมตรโดยทำการทดลองที่ความดันบรรยากาศจากผลการทดลองพบว่าที่ความเข้มขันของของไหลนาโนเพิ่มขึ้นส่งผลทำให้ค่าฟลักซ์ความร้อนวิกฤตเพิ่มขึ้น และมีค่าสูงกว่าน้ำ

Bang และ Chang [14] ศึกษาลักษณะเฉพาะ ของการถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูล ของของไหลนาโนชนิดอนุภาคอลูมิเนียมออกไซด์ ขนาดประมาณ 47 นาโนเมตร ลงในน้ำ โดยมีความ เข้มข้นระหว่าง 0.5 ถึง 4 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร พื้นผิวให้ความร้อนทำมาจากทองแดง ลักษณะหน้าตัด สี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด 4×100 ตารางมิลลิเมตร ซึ่งวาง ในแนวนอนและแนวดิ่ง จากผลการทดลอง พบว่า เมื่อเพิ่มความเข้มข้นของของใหลนาโน จะทำให้ค่า สัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือด แบบพูลนั้นลดลง ซึ่งจากการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการ ถ่ายภาพ พบว่าที่ฟลักซ์ความร้อนมากกว่า 100 กิโลวัตต์ต่อตารางเมตร ของไหลนาโน มีลักษณะของ การเดือดที่รุนแรงน้อยกว่าน้ำ และค่าฟลักซ์ความ ร้อนวิกฤตของของใหลนาโน จะมีสูงกว่าน้ำ ้นอกจากนั้นพบว่า พื้นผิวให้ความร้อนวางในแนวราบ และแนวดิ่งพบว่ามีค่าฟลักซ์ความร้อนที่สูงกว่าน้ำ

5×45 ตารางมิลลิเมตร โดยทำการทดลองที่ความดัน บรรยากาศ จากผลการทดลองพบว่าค่าฟลักซ์ความ ร้อนวิกฤตเพิ่มขึ้นตามความเข้มข้นของของไหลนาโน และมีค่าสูงกว่าน้ำ โดยที่อนุภาคอลูมิเนียมออกไซด์ นั้นเพิ่มขึ้นประมาณ 52 เปอร์เซ็นต์, เซอร์โคเนียมได ออกไซด์เพิ่มขึ้นประมาณ 75 เปอร์เซ็นต์ และ ซิลิกอนไดออกไซด์เพิ่มขึ้น 80 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

Liu และคณะ [18] ศึกษาลักษณะเฉพาะของ การถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูลของ ของไหลนาโน ที่ใส่อนุภาคออกไซด์ของทองแดง (CuO) ขนาด 50 นาโนเมตร ลงไปในน้ำและ เอทิลแอลกอฮอล์, อนุภาคของซิลิกอนไดออกไซด์ ขนาด 35 นาโนเมตร ใส่ลงไปในน้ำและ เอทิลแอลกอฮอล์ โดยของไหลนาโนนั้นมีความ เข้มขันเท่ากับ 0.5 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก พื้นผิวให้ ความร้อนทำมาจากทองแดง เป็นวงกลมขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง 20 มิลลิเมตร วางในแนวนอน จาก ผลการทดลองพบว่า จุดฟลักซ์ความร้อนวิกฤตของ ของไหลนาโน มีสูงกว่าของไหลฐาน

Golubovic และคณะ [19] ศึกษาการเพิ่มขึ้น ของค่าฟลักซ์ความร้อนวิกฤตของของไหลนาโนชนิดที่ ใส่อนุภาคบิสมัทไดออกไซด์(BiO₂) และอลูมิเนียม ออกไซด์ ลงในน้ำ โดยมีความเข้มขันอยู่ระหว่าง 0.0005714 ถึง 0.0064615 กรัมต่อลิตรพื้นผิวให้ ความร้อนทำมาจากลวดนิกเกิลโครเมียมขนาด 0.64 มิลลิเมตร ยาว 50 มิลลิเมตร โดยทำการทดลองที่ ความดันบรรยากาศ จากผลการทดลองพบว่าค่า ฟลักซ์ความร้อนวิกฤตแปรผันตามความเข้มข้นของ ของไหลนาโนเพิ่มขึ้น และมีค่าสูงขึ้นประมาณ 33 เปอร์เซ็นต์ ส่วนอนุภาคอลูมิเนียมออกไซด์เพิ่มขึ้น ประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์

Trisaksri และ Wongwises [20] ศึกษา ลักษณะเฉพาะของการถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการ เดือดแบบพูลของ ของไหลนาโนที่มีอนุภาคไททา เนียมไดออกไซด์แขวนลอยในสารทำความเย็น

ประมาณ 32 เปอร์เซ็นต์ และ 13เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

Kim และคณะ [15] ศึกษาการเพิ่มขึ้นของ ค่าฟลักซ์ความร้อนวิกฤตของการเดือดแบบพูลของ ของไหลนาโน ที่ความดันบรรยากาศ โดยใช้อนุภาค ไททาเนียมไดออกไซด์ (TiO₂) ขนาด 85 นาโนเมตร และอนุภาคอลูมิเนียมออกไซด์ขนาด 47 นาโนเมตร ลงไปในน้ำ โดยมีความเข้มขันระหว่าง 0.00001 ถึง 0.1 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร โดยพื้นผิวให้ความร้อน ทำมาจากลวดนิกเกิลโครเมียมขนาด 0.2 มิลลิเมตร และลวดไททาเนียม (Ti wire) ขนาด 0.5 มิลลิเมตร จากผลการทดลองพบว่าค่าฟลักซ์ความร้อนวิกฤตนั้น แปรผันตามความเข้มขันของของไหลนาโน และมีค่า สูงกว่าน้ำ

Nguyen และคณะ [16] ศึกษาลักษณะเฉพาะ ของการถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูล ของของไหลนาโนที่ความดันบรรยากาศ โดยใส่ อนุภาคอลูมิเนียมออกไซด์ขนาด 47 นาโนเมตรลงไป ในน้ำกลั่น (Distilled water) ที่ความเข้มขันเท่ากับ 0.5 ถึง 2 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร สำหรับพื้นผิวให้ความ ร้อนนั้นทำจากทองแดงที่เคลือบด้วยโครเมียม มี ลักษณะเป็นวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 24 มิลลิเมตร วางในแนวนอน จากผลการทดลองพบว่า เมื่อความเข้มขันของของไหลนาโน สูงขึ้น จะทำให้ สมรรถนะการถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบ พูลลดลง เมื่อเทียบกับน้ำ

Kim และคณะ [17] ศึกษาลักษณะเฉพาะของการถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูลของของไหลนาโน ชนิดที่ใส่อนุภาคอลูมิเนียมออกไซด์,เซอร์โคเนียมไดออกไซด์ (ZrO2)และชิลิกอนไดออกไซด์ (SiO2) ลงไปในน้ำ โดยอนุภาคเหล่านี้มีความเข้มขันระหว่าง 0.001ถึง0.1เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตรพื้นผิวให้ความร้อนทำจากลวดเหล็กกล้าไร้สนิม (Stainless steel wire)ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.381มิลลิเมตรและแบบแผ่นเรียบวางในแนวนอน มีขนาด

R141b โดยมีความเข้มข้นระหว่าง 0.01 ถึง 0.05 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร พื้นผิวให้ความร้อนมี ลักษณะเป็นท่อทรงกระบอกขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 28.5 มิลลิเมตร ยาว 90 มิลลิเมตร วางในแนวนอน ค่าความขรุขระของพื้นผิวเท่ากับ 3.14 ไมโครเมตร โดยทำการทดลองที่ความดัน 200 ถึง 500 กิโล ปาสคาล จากผลการทดลองสรุปได้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์ การถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูลจะ ลดลง เมื่อเพิ่มความเข้มข้นของของไหลนาโน และ จะแปรผันตามค่าความดัน

Suriyawong และ Wongwises [21] ศึกษา ดุณลักษณะการถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือด แบบพูลของของไหลนาโน ชนิดที่ใส่อนุภาคของไททา เนียมไดออกไซด์ขนาด 21 นาโนเมตรลงไปในน้ำ โดยมีความเข้มข้นระหว่าง 0.00005 ถึง 0.01 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร โดยพื้นผิวให้ความร้อนทำมา จากทองแดงและอลูมิเนียม ที่มีค่าความขรุขระของ ้พื้นผิวเท่ากับ 0.2 และ 4 ไมโครเมตร โดยทำการ ทดลองที่ความดันบรรยากาศ จากผลการทดลอง พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนมีค่า เพิ่มขึ้นตามความเข้มข้นของของไหลนาโน และพื้นผิว ที่มีความขรุขระเท่ากับ 0.2 ไมโครเมตร จะให้ค่าการ ถ่ายเทความร้อนที่สูงกว่าที่ความขรุขระของพื้นผิว เท่ากับ 4 ไมโครเมตร และกรณีของผิวทองแดงพบว่า เมื่อความเข้มข้นมากกว่า 0.0001 เปอร์เซ็นต์โดย ปริมาตร นั้น ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนนั้นมี ้ค่าต่ำกว่าน้ำ แต่สำหรับพื้นผิวอลูมิเนียมนั้น ทุก ๆ ้ความขรุขระ และทุก ๆ ความเข้มข้นนั้น พบว่าให้ค่า สัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนที่น้อยกว่าน้ำเสมอ

จากการสำรวจเอกสาร พบว่าการศึกษา ลักษณะเฉพาะเนื่องจากการเดือดแบบพูลของของไหล นาโน บนผิวให้ความร้อนลักษณะต่าง ๆ ยังมีอยู่ไม่ มากนัก และให้ผลขัดแย้งกันบ้าง โดยนักวิจัยบาง ท่านรายงานว่าค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนนั้น แปรผันตามความเข้มขันของของไหลนาโน [11, 12,13,15,17,18,19] ส่วนบางท่านรายงานว่า แปรผกผันกับความเข้มข้น [10,14,16,20,21] และ เกือบทั้งหมดทดลองที่ความดันบรรยากาศเท่านั้น ียกเว้นงานของ Trisaksri และ Wongwises [20] ที่ นอกจากนั้นนักวิจัย ศึกษาผลของความดัน ด้วย เหล่านั้นก็ไม่ได้ทำการศึกษาสมบัติทางความร้อนต่าง ๆ เช่น ค่าการนำความร้อน, ความร้อนจำเพาะ และ ความหนืด ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับ ลักษณะเฉพาะของการถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการ เดือดแบบพูล ควบคู่กันไป ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึง มีแนวคิดที่จะทำการศึกษาเชิงทดลองเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูล เพื่อ ้จะยืนยันผลการทดลองที่ขัดแย้งกัน ดังที่กล่าวไว้ พร้อมกับทำการทดลองเพื่อวัดอ่าอวาม เบื้องต้น ้ร้อนจำเพาะ, ค่าการนำความร้อน และค่าความหนืด ของของไหลนาโน ควบคู่กันไปด้วย ซึ่งในงานวิจัยนี้ จะใช้ของไหลนาโนชนิดที่ใส่อนุภาคของอลูมิเนียม ออกไซด์ลงไปในน้ำ โดยความเข้มข้นที่ใช้มีค่า ระหว่าง 0.00005 ถึง 0.03 เปอร์เซ็นต์ โดยปริมาตร และพื้นผิวให้ความร้อนทำจากทองแดงมีลักษณะเป็น ทรงกระบอกวางในแนวนอน โดยจะศึกษาผลของ ความเข้มข้นและความดันที่มีผลต่อสมรรถนะการ ถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูล และทำ การเปรียบเทียบกับน้ำ

2. การเตรียมของไหลนาโน

ของไหลนาโนที่ใช้ในการศึกษานี้ คือของไหล นาโนชนิดใส่อนุภาคของอลูมิเนียมออกไซด์ลงไปใน น้ำ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการอนุเคราะห์จาก บริษัท DEGUSSA จำกัด ประเทศไทย เป็นผลิตภัณฑ์ ภายใต้รหัส AeroDisp. W630 โดยมีอนุภาคของ อลูมิเนียมออกไซด์ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางโดยเฉลี่ย เท่ากับ 120 นาโนเมตร แขวนลอยอยู่ในน้ำ ซึ่งมี ความเข้มข้นเท่ากับ 30 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก และ เมื่อต้องการความเข้มข้นอื่น ๆ สามารถทำได้โดยการ เติมน้ำลงไปเจือจาง (Dilution) เพื่อให้ได้ความเข้มข้น ตามค่าที่ต้องการ คือ 0.00005, 0.0001, 0.005 และ

0.03 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร จากนั้นทำการกระจาย โดยใช้เครื่องสั้นเหนือเสียง (Ultrasonic vibrator) เป็น เวลา 2 ชั่วโมง ก่อนการทดลองทุกครั้ง

3. อุปกรณ์และขั้นตอนการทดลอง 3.1 อุปกรณ์การทดลอง

สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองนั้นจะ ประกอบไปด้วย 3 ส่วนหลักๆ ด้วยกัน คือ ถังรับ ความดัน (Pressure vessel), คอยล์หล่อเย็น, ถังเก็บ น้ำหล่อเย็น จำนวน 2 ถัง (Storage tank), ผิวให้ ความร้อน (Boiling heating surface) และชุดป้อน ไฟฟ้ากระแสตรง (DC power supply) ดังแสดงในรูป ที่ 1

รูปที่ 1 โครงร่างของอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง

สำหรับถังรับความดันนั้น ทำมาจาก เหล็กกล้าไร้สนิม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 10 เซนติเมตร สูง 30 เซนติเมตร หนา 1 เซนติเมตร ภายในบรรจุของไหลที่ใช้ในการทดลอง และทำการ หุ้มฉนวนภายนอก เพื่อป้องกันการสูญเสียความร้อน ในบริเวณส่วนบนภายในถังนั้นจะทำการติดตั้งคอยล์ เย็น ไว้สำหรับควบคุมความดันภายในถัง โดยมี หลักการคือเมื่อความดันภายในถังสูงขึ้นมากกว่าค่าที่ ต้องการแล้ว จะทำการสูบน้ำจากถังเก็บหมายเลข 1 เข้าไปในคอยย์เย็น และไหลไปเก็บในถังหมายเลข 2 ก่อน ซึ่งสามารถปรับอัตราการไหลของน้ำหล่อเย็นได้ ทำให้ความดันภายในถัง ลดลง นอกจากนั้นเมื่อไอ ร้อนจากการเดือดสัมผัสกับผิวคอยย์เย็น แล้ว จะ ควบแน่นเป็นของเหลวอีกครั้งหนึ่งและไหลกลับลงไป ในถังอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเป็นการควบคุมค่าความเข้มข้น ของของไหลนาโนให้คงที่ตลอดการทดลอง สำหรับ อุณหภูมิของผิวให้ความร้อน 4 ตำแหน่งและอุณหภูมิ ของของไหลนั้น วัดโดยใช้เทอร์โมคัปเปิลชนิด T (T type thermocouple)

้สำหรับรายละเอียด ของผิวให้ความร้อนที่ใช้ ในการทดลอง จะประกอบด้วย ฮีตเตอร์แบบแท่ง ขนาด 2 กิโลวัตต์ ที่ถูกฝังอยู่ภายในแท่งทองแดง ทรงกระบอก ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 28.5 มิลลิเมตร 90 มิลลิเมตร โดยที่ปลายทั้งสองของแท่ง ยาว ทองแดงจะถูกหุ้มด้วยฉนวน เพื่อเป็นการบังคับให้ ความร้อนจากฮึตเตอร์ ส่งไปยังพื้นผิวของผิวให้ความ ร้อนทางด้านข้าง (แนวรัศมี) เท่านั้น โดยเทอร์ โมคัปเปิลชนิด T สำหรับวัดอุณหภูมิผิวให้ความร้อน นั้น จะติดตั้งทั้งหมด 4 ตำแหน่ง โดยแต่ละตำแหน่งจะ เยื้องกัน 90 องศา และบริเวณหัววัดอุณหภูมินั้นจะ ถูกเชื่อมติดกับผิวให้ความร้อนภายนอกโดยตรงโดยที่ สายของเทอร์โมคัปเปิลนั้น จะถูกซ่อนอยู่ภายใน เพื่อ เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการรบกวนต่อพื้นที่ผิวความ ร้อน และการเคลื่อนที่ของฟองไอระหว่างที่เกิดการ เดือด

อุปกรณ์วัดค่าค่าสมบัติทางความร้อนและ กายภาพ ของของไหลนาโน

สำหรับอุปกรณ์วัดค่าสมบัติทางความร้อน และกายภาพ (Thermophysical property) ของของ ไหลนาโน ทั้งการนำความร้อนและความร้อนจำเพาะ นั้น เป็นอุปกรณ์ที่พัฒนาขึ้นมาเองในห้องปฏิบัติการ วิจัย FUTURE lab. ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ซึ่งมี รายละเอียดคร่าว ๆ คือ ค่าการนำความร้อนนั้นจะใช้ หลักการวัดที่เรียกว่า Transient hot-wire technique ในการวัด ส่วนค่าความร้อนจำเพาะนั้นจะใช้เทคนิค การวัดที่เรียกว่า Comparison calorimeter โดยอยู่บน

พื้นฐานของหลักการ Differential Thermal Analysis (DTA) ซึ่งเป็นหลักการวิเคราะห์เชิงความร้อน ในรูป ของอุณหภูมิแตกต่างระหว่างสารตัวอย่างกับสาร อ้างอิงที่ทราบค่าความร้อนจำเพาะที่แน่นอน

4. ขั้นตอนการคำนวณ

สำหรับการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเท ความร้อนและฟลักซ์ความร้อน เนื่องจากการเดือด แบบพูลของของไหล นั้นสามารถคำนวณได้โดยใช้ สมการดังต่อไปนี้ ของการถ่ายเทความร้อนเนื่องจาก การเดือดแบบพูล

- สำหรับค่าฟลักซ์ความร้อน (q) โดยใช้สมการ ที่ (1) คือ

$$q = \frac{IV}{A} \tag{1}$$

โดยที่ I คือกระแสไฟฟ้า (แอมป์), V คือ แรงเคลื่อนไฟฟ้า (โวลต์) และ A คือพื้นผิวให้ความ ร้อน (ตารางเมตร)

- ส่วนค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนเฉลี่ย
 เนื่องจากการเดือดแบบพูล (h_b, วัตต์ต่อตารางเมตร
 องศาเซลเซียส) คำนวณโดยใช้สมการที่ (2)

$$h_b = \frac{q}{T_h - T_{sat}} \tag{2}$$

โดยที่ T_{sat} คืออุณหภูมิอิ่มตัวของของไหล (องศาเซลเซียส) และ T_hคืออุณหภูมิเฉลี่ยของพื้นผิว ให้ความร้อน ซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$T_h = \frac{T_{h,top} + 2T_{h,side} + T_{h,bottom}}{4}$$
(3)

โดยที่ $T_{h,top}$, $T_{h,side}$ และ $T_{h,bottom}$ คือ อุณหภูมิในแต่ ตำแหน่งบนผิวให้ความร้อน

ในส่วนของการสอบเทียบความถูกต้อง แม่นยำของอุปกรณ์การทดลองที่ได้สร้างขึ้น นั้น จะทำ การสอบเทียบโดยใช้สมการของ Rohsenow [22] โดย ใช้น้ำเป็นของไหลทำงาน ซึ่งรูปแบบของสมการ นั้น ดังที่แสดงในสมการที่ (4)

$$q = \mu_l h_{fg} \left[\frac{g(\rho_l - \rho_v)}{\sigma} \right]^{0.5} \left[\frac{C_p(T_h - T_{sat})}{C_{sf} h_{fg} \operatorname{Pr}_l^n} \right]^3 (4)$$

โดยที่ μ คือ ความหนืดของของไหล, ρ คือ ความหนาแน่นของของไหล, σ คือ แรงตึงผิวของ ของไหล *Cp* คือ ความร้อนจำเพาะ, *h_g* คือ ค่าความ ร้อนแฝง, Pr คือ เลขแพรนเติล, *C_{sf}* และ n คือ ค่า ค่าคงที่ระหว่างผิวให้ความร้อนกับของไหล สำหรับ กรณีนี้ผิวทองแดงกับน้ำ ซึ่งมีค่าคือ 0.013 และ 1.0 ตามลำดับ สำหรับตัวห้อย *l* และ *v* นั้น หมายถึง สถานะของเหลวและสถานะไอ ตามลำดับ

5. ผลการทดลอง

สำหรับในส่วนของผลการทดลองนั้นจะแบ่ง ออกเป็น 2 ส่วนหลัก ๆ คือ ผลการทดลองในส่วนของ การวัดค่าสมบัติทางกความร้อนและกายภาพ กับผล การทดลองในส่วนของสมรรถนะการถ่ายเทความร้อน เนื่องจากการเดือดแบบพูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้ 5.1 ผลการทดลองค่าคุณสมบัติทางความร้อน และกายภาพ

สิ่งสำคัญประการหนึ่งของงานวิจัยนี้ คือ การ วัดค่าคุณสมบัติทางความร้อนและกายภาพของของ ไหลนาโน ซึ่งประกอบด้วย ค่าความร้อนจำเพาะ และ ค่าการนำความร้อน ซึ่งจะทำการวัดที่ความเข้มขัน 1, 2 และ4 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร และช่วงอุณหภูมิ ตั้งแต่ 15 ถึง 65 องศาเซลเซียส เพื่อดูสมรรถนะ ทางด้านความร้อนของของไหลนาโน

รูปที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าการนำความร้อนกับ อุณหภูมิของของไหลนาโนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

จากรูปที่ 2 แสดงให้เห็นว่าค่าการนำความ ร้อนของของไหลนาโนนั้นเพิ่มขึ้นตามความเข้มข้น และอุณหภูมิของของไหลนาโน ทั้งนี้เนื่องจาก อนุภาคของของแข็งที่ใส่ลงไปนั้นช่วยทำให้ค่าการนำ ความร้อนสูงขึ้น

ในส่วนของค่าความร้อนจำเพาะของของไหล นาโน นั้นสามารถดูได้จากรูปที่ 3 ซึ่งจากผลการวัด พบว่า เมื่อค่าความเข้มข้นของของไหลนาโนสูงขึ้น จะทำให้ค่าความร้อนจำเพาะลดลง ขณะเดียวกันค่า ความร้อนจำเพาะจะแปรผันตามอุณหภูมิ

ซึ่งจากผลการวัดค่าคุณสมบัติทางความร้อน ต่าง ๆ นี้ จะถูกใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้ วิเคราะห์พฤติกรรมการของถ่ายเทความร้อนเนื่องจาก การเดือดแบบพูลของของไหลนาโน ต่อไป

5.2 ผลการทดลองใหส่วนของสมรรถนะการ ถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูล

ก่อนที่จำทำการวัดค่าสมรรถนะการถ่ายเท ความร้อนของของไหลนาโน นั้น จะต้องทำการสอบ เทียบอุปกรณ์การทดลองที่สร้างขึ้นมานี้ กับสมการ ของ Rohsenow [22] เพื่อยืนยันความถูกต้องแม่นยำ ของข้อมูลที่ได้จากการทดลอง โดยในที่นี้จะใช้น้ำเป็น ของไหลทำงาน นอกจากนั้นยังได้นำข้อมูลการ ทดลองของนักวิจัยท่านอื่นๆ มาทำการเปรียบเทียบ กับผลการทดลองด้วย ดังแสดงในรูปที่ 4 ซึ่งจากผล การสอบเทียบ พบว่าผลที่ได้จากการวัดจากอุปกรณ์ การทดลองที่ได้ดำเนินการสร้างนี้ มีความสอดคล้อง กับค่าที่ได้จากการคำนวณโดยใช้สมการของ Rohsenow [22] และสอดคล้องกับค่าที่ได้จากการวัด ของนักวิจัยท่านอื่น ๆ ด้วย

รูปที่ 4 ค่าฟลักซ์ความร้อนที่ได้จากการวัดและค่าที่ได้ จากการคำนวณโดยใช้สมการของ Rohsenow เปรียบเทียบกับค่าจากการวัดของนักวิจัยท่านอื่น ๆ

รูปที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของ ของไหลนาโนเทียบกับน้ำที่ความดัน 1 บรรยากาศ ME-NETT 25 The 25th Conference of the Mechanical Engineering Network of Thailand

> รูปที่ 7 และ 8 แสดงผลของความดันที่มี สมรรถนะการถ่ายเทความร้อนของของไหลนาโน ที่ ความเข้มข้นเท่ากับ 0.00005 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร การผลการทดลองพบว่าเมื่อความดันของของไหล ลดลงจะทำให้เส้นโค้งการเดือดนั้นเคลื่อนไปทางซ้าย นั่นหมายถึงค่าผลต่างระหว่างผิวให้ความร้อนกับของ ไหลนั้นสูงขั้น ซึ่งทำให้ช่วงเริ่มต้นเกิดการเดือด (Onset of nucleate boiling) นั้นซ้าลง ทำให้ สมรรถนะการถ่ายเทความร้อนลดลง

> ซึ่งจากการวัดค่าสมบัติการถ่ายเทความร้อน ของของไหลนาโนนั้น พบว่าค่าการนำความร้อนและ ความจุความร้อนของของไหลนาโน ให้ค่าที่แสดงถึง สมรรถนะการถ่ายเทความร้อนที่ดีกว่าน้ำ กว่าคือนำ ความร้อนดีกว่า และไม่จุความร้อน แต่เมื่อนำมาใช้ กับการถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูลนั้น พบว่าให้ค่าสมรรถนะการถ่ายเทความร้อนที่ต่ำกว่า ของไหลฐาน ซึ่งเป็นงานที่จะต้องศึกษาคันคว้าใน เรื่องนี้อีกมาก เพื่อที่จะยืนยันสมรรถนะการถ่ายเท ความร้อนที่แท้จริง

6. สรุปผลการทดลอง

งานวิจัยนี้ทำการศึกษาลักษณะเฉพาะของการ ถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือดแบบพูล ของของ ไหลนาโนชนิดที่อนุภาคของอลูมิน่าร์ลงไปในน้ำ (Al₂O₃-water nanofluids) โดยมีความเข้มข้นเท่ากับ 0.00005, 0.0001, 0.005 และ 0.03 เปอร์เซ็นต์โดย ปริมาตร ตามลำดับ และทดสอบที่ความดัน 1 และ 2 บรรยากาศ สำหรับพื้นผิวให้ความร้อนนั้นทำมาจาก ทองแดงมีลักษณะทรงกระบอก วางในแนวนอน ซึ่ง จากผลการทดลองสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ของไหลนาโนมีสมบัติทางความร้อนที่ดีกว่า
 ของไหลฐาน

 การใช้ของไหลนาโน ไม่ได้ทำให้ค่าสมรรถนะ การถ่ายเทความร้อนเนื่องจาการเดือดแบบพูลนั้น สูงขึ้น และมีค่าลดลงเมื่อเพิ่มความเข้มขัน

จากกราฟรูปที่ 5 และ 6 แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างค่าฟลักซ์ความร้อนและสัมประสิทธิ์การถ่ายเท ความร้อน โดยทำการเปรียบเทียบค่าที่ได้จากการ ทดลองของของใหลนาโนที่มีความเข้มข้นต่าง ๆ กับ ค่าที่ได้จากน้ำ ซึ่งจากการทดลองเห็นได้ชัดว่าค่า สัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนนั้นเพิ่มขึ้นตามค่า ของฟลักซ์ความร้อน และการใช้ของไหลนาโนนั้น ไม่ได้ช่วยให้การถ่ายเทความร้อนเนื่องจากการเดือด แบบพูลนั้นสูงขึ้นเลย และยังมีค่าลดลง เมื่อเพิ่มความ เข้มข้นของของใหลนาโน ทั้งนี้อาจเป็นสาเหตุ เนื่องมาจากอนุภาคของนาโนนั้นอาจไปปกคลุมพื้นผิว การถ่ายเทความร้อน ทำให้มีพฤติกรรมเสมือนเป็นตัว ต้านทานความร้อน (Thermal resistance) ทำให้ สมรรถนะในการถ่ายเทความร้อนลดลง

รูปที่ 7 ผลของความดันที่มีต่อค่าฟลักซ์ความร้อน ของของไหลนาโนที่ความเข้มข้น เท่ากับ 0.00005 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร

รูปที่ 8 ผลของความดันที่มีต่อค่าสัมประสิทธิ์การ ถ่ายเทความร้อนของของไหลนาโนที่ความเข้มข้น เท่ากับ 0.00005 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร

ค่าสมรรถนะการถ่ายเทความร้อนนั้นลดลง
 เมื่อความดันเพิ่มขึ้น

7. กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบคุณสำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ในครั้งนี้ ขอขอบคุณ นายเธียรธรรม แคะนาค, นาย ภูมิพัฒน์ จตุรพัฒนภูมิ และนายประวิทย์ เกิดเพิ่มดี นักศึกษาสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล มหาวิทยาลัย เอเชียอาคเนย์ ที่ช่วยในการทำงานวิจัยชิ้นนี้ ให้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

8. เอกสารอ้างอิง

[1] Choi, S.U.S. (1995). Enhancing thermal conductivity of fluids with nanoparticle, *ASME FED*, Vol.231, 1995, pp. 99.

[2] Duangthongsuk, W. and Wongwises, S. (2007). A critical review of convective heat transfer of nanofluids, *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, Vol. 11, 2007, pp. 797-817.

[3] Pak, B. C. and Cho, Y. I. (1998). Hydrodynamic and heat transfer study of dispersed fluids with submicron metallic oxide particles, *Experimental Heat Transfer*, Vol. 11, 1998, pp. 151-170.

[4] Xuan, Y. and Li, Q. (2003). Investigation on convective heat transfer and flow features of nanofluids, *ASME Journal Heat Transfer*, Vol. 125, 2003, pp. 151.

[5] Wen, D. and Ding, Y. (2004). Experimental investigation into convective heat transfer of nanofluids at the entrance region under laminar flow conditions, *International Journal of Heat and Mass Transfer,* Vol. 47, 2004, pp. 5181.

[6] He, Y., Jin, Y., Chen, H., Ding, Y., Cang, D. and Lu, H. (2007). Heat transfer and flow behavior of aqueous suspensions of TiO₂ nanoparticles (nanofluids) flowing upward through a vertical pipe, *International Journal of Heat and Mass Transfer,* Vol. 50, 2007, pp. 2272.

[7] Duangthongsuk, W. and Wongwises, S. (2008). Effect of thermophysical properties models on the prediction of the convective heat transfer coefficient for low concentration nanofluid, *International Communications in Heat and Mass Transfer*, Vol. 35, 2008, pp. 1320.

[8] Duangthongsuk, W. and Wongwises, S. (2009). Heat transfer enhancement and pressure drop characteristics of TiO_2 -water nanofluid in a double-tube counter flow heat exchanger, *International Journal of Heat and Mass Transfer,* Vol. 52, 2009, pp. 2059.

[9] Duangthongsuk, W. and Wongwises, S. (2010). An experimental study on the heat transfer performance and pressure drop of TiO_{2} -water nanofluids flowing under a turbulent flow regime, *International Journal of Heat and Mass Transfer*, Vol. 53, 2010, pp. 334-344.

[10] Das, S.K., Putra, N. and Roetzel, W. (2003).
Pool boiling characteristics of nanofluids, *International Journal Heat and mass transfer*, Vol. 46, pp.851-862.

[11] You, S.M., Kim, J.H. and Kim, K.H. (2003). Effect of nanoparticles on critical heat flux of water in pool boiling heat transfer, *Applied Physics Letters*, Vol. 83, pp. 3374–3376.

[12] Li, C.H. Wang, B.X. and Peng, X.F. (2004).
On the pool boiling of subcooled nano-particle suspensions, *paper presented in the 6th International Symposium on Heat Transfer*, Beijing, China, June 15-19, 2004

[13] Vassallo, P., Kumar, R. and Amico, S.D. (2004). Pool boiling heat transfer experiments in silica–water nanofluids, *International Journal Heat and mass transfer*, Vol. 47, pp. 407-411.

[14] Bang, I.C. and Chang, S.H. (2005). Boiling heat transfer performance and phenomena of Al_2O_3 -water nanofluids from a plain surface in a pool, *International Journal Heat and mass transfer*, Vol. 48, pp. 2407-2419.

[15] Kim, H., Kim, J. and Kim, M. (2006). Experimental study on characteristics of water- TiO_2 nanofluids, *Nuclear Engineering and Technology*, Vol. 38, pp. 61-68.

[16] Nguyen, C.T., Galanis, N., Roy, G., Divoux, S. and Gillbert, D. (2006). Pool boiling characteristics of water-Al₂O₃ nanofluid, *paper presented in the* 13th *International Heat transfer conference*, Sydney, Australia

[17] Kim, S.J., Bang, I.C., Buongiorno, J. and Hu, L.W.(2007). Surface wettability change during pool boiling of nanofluids and its effect on critical heat flux, *International Journal Heat and mass transfer*, Vol. 50, pp. 4105-4116.

[18] Liu, Z. and Liao, L. (2008). Sorption and agglutination phenomenon of nanofluids on a plain heating surface during pool boiling, *International Journal Heat and mass transfer*, Vol. 51, pp. 2593-2602.

[19] Golubovic, M.N., Madhawa, H.D.
Hettiarachchi, M., Worek, W.M. and Minkowycz,
W.J. (2009). Nanofluids and critical heat flux,
experimental and analytical study, *Applied Thermal Engineering*, Vol. 29, pp.1281-1288.

[20] Trisaksri, V. and Wongwises, S. (2009). Nucleate pool boiling heat transfer of TiO_2 –R141b nanofluids, *International Journal Heat and mass transfer*, Vol. 52, pp. 1582-1588.

[21] Suriyawong, S. and Wongwises, S. (2010). Nucleate pool boiling heat transfer characteristics of TiO_2 -water nanofluids at very low concentrations, *Experimental Thermal and Fluid Science*, Vol. 34, pp. 992–999.

[22] Rohsenow, W.M. (1952). A method of correlation heat transfer data for surface boiling liquids, *ASME Transaction*, Vol. 77, pp. 969